

Justyna Dyduch

AGH w Krakowie

e-mail: jdyduch@zarz.agh.edu.pl

RAPORTOWANIE ŚRODOWISKOWE WEDŁUG WYTYCZNYCH GRI W PRZEDSIĘBIORSTWIE THE DOW CHEMICAL COMPANY

ENVIRONMENTAL REPORTING ACCORDING TO GRI GUIDELINES IN THE DOW CHEMICAL COMPANY

DOI: 10.15611/pn.2018.532.08

JEL Classification: M14, M41

Streszczenie: Celami artykułu są analiza i ocena zakresu oraz jakości sprawozdawczości środowiskowej według wytycznych GRI w raportach CSR wybranego podmiotu z lat 2006–2016. W celu analizy zakresu sprawozdawczości porównano wskaźniki środowiskowe zawarte w poszczególnych raportach przedsiębiorstwa z wykazem wskaźników zawartym w odpowiednich wytycznych GRI. Jakość wskaźników oceniano za pomocą skali oceny i przy założeniu, że najbardziej wartościowe dla odbiorców raportu są informacje ilościowe dotyczące roku bieżącego i przynajmniej jednego roku z lat poprzednich, a najmniej wartościowe – informacje wyłącznie opisowe. Zakres ujawnianych informacji środowiskowych przez przedsiębiorstwo jest obszerny. Jakość tych informacji nie jest zadowalająca. Tylko 42,3% stanowią wskaźniki zawierające informacje ilościowe pozwalające na ocenę postępu w zakresie ochrony środowiska, 29,0% – wskaźniki z wyłącznie opisową charakterystyką, a 28,7% – wskaźniki z danymi ilościowymi tylko dla jednego roku.

Słowa kluczowe: sprawozdawczość przedsiębiorstw, GRI, informacje środowiskowe.

Summary: The aim of the paper is to analyze the extent and quality of environmental reporting according to GRI guidelines in the CSR reports for 2006–2016 of a selected firm. In order to analyze the extent of reporting, environmental indicators in firm's reports are compared with the index of indicators in the relevant GRI guidelines. The quality of indicators is assessed by means of the scale of evaluation on the understanding that the most valuable information for report recipients is quantitative information relating to current year and at least one from previous years and the least valuable – only narrative information. The extent of presented environmental information is comprehensive, however its quality is not satisfactory. Only 42.3% of indicators contain quantitative information enabling to assess the firm's progress in the environmental protection, 29.0% indicators are those with only descriptive characteristics and 28.7% indicators with quantitative data only for one year.

Keywords: corporate reporting, GRI, environmental information.

1. Wstęp

Obecnie podmioty gospodarcze są oceniane nie tylko przez pryzmat osiąganych wyników finansowych, ale także w aspekcie koncepcji społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (*Corporate Social Responsibility* – CSR). Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw jest „zobowiązaniem do transparentnego i etycznego prowadzenia działalności według zasad zrównoważonego rozwoju oraz w dążeniu do dobrobytu społecznego, uwzględniając oczekiwania interesariuszy” [Adamczyk 2009, s. 10]. U podstaw koncepcji społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw leży teoria interesariuszy, zgodnie z którą przedsiębiorstwo jest konstelacją współdziałających z nim i konkurujących interesariuszy. Oczekiwania interesariuszy w stosunku do przedsiębiorstw są zróżnicowane i zmieniają się w czasie [Czubała 2011, s. 59]. Przedsiębiorstwo musi sprostać często sprzecznym oczekiwaniom interesariuszy i uwzględnić je w swojej strategii CSR [Lindgreen, Swaen 2009]. Korzyści wynikające z prowadzenia społecznie odpowiedzialnej działalności mogą przyczynić się do poprawy wizerunku przedsiębiorstwa, ograniczenia kosztów i wdrożenia innowacji w przedsiębiorstwie [Sznajder 2013].

Ważnym elementem społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw jest komunikacja z interesariuszami [Szczepankiewicz, Mućko 2016]. Coraz więcej przedsiębiorstw publikuje raporty CSR w celu uzyskania społecznej akceptacji swoich działań i spełnienia oczekiwań różnych interesariuszy. Istotne znaczenie w raportowaniu kwestii środowiskowych i społecznych ma dobór odpowiednich danych i sposób ich prezentacji. Przedsiębiorstwa mogą w tym celu wykorzystywać normy, zalecenia i wytyczne opracowane przez różne organizacje i inicjatywy. Najczęściej stosowanym na świecie standardem raportowania w zakresie CSR są wytyczne Global Reporting Initiative (GRI) [Dyląg, Puchalska 2014]. Na ich popularność wpłynęły ich elastyczność oraz możliwość zastosowania przez różne organizacje, niezależnie od ich wielkości, lokalizacji czy też branży, w której działają [Różańska 2015, s. 168].

Celami artykułu są analiza i ocena zakresu i jakości sprawozdawczości środowiskowej według wytycznych GRI w raportach CSR wybranego przedsiębiorstwa – The Dow Chemical Company – z lat 2006–2016. The Dow Chemical Company jest amerykańską spółką, założoną pod koniec XIX w. i działającą w branży chemicznej. W 2017 r. przeprowadzono fuzję The Dow Chemical Company z DuPont i obecnie przedsiębiorstwo funkcjonuje jako DowDuPont. Spółka została wybrana do analizy ze względu na znaczący wpływ jej działalności na środowisko naturalne oraz na wieloletni okres regularnego publikowania raportów CSR według wytycznych GRI.

2. Wytyczne GRI

Global Reporting Initiative jest międzynarodową organizacją non-profit, a początki jej działalności sięgają 1997 r. Została powołana w celu stworzenia przejrzystego i rzetelnego systemu raportowania zagadnień związanych z CSR. Opublikowano

dotąd pięć wersji wytycznych dotyczących raportowania w tym zakresie: Wytyczne G1 [GRI 2000], Wytyczne G2 [GRI 2002], Wytyczne G3 [GRI 2006], Wytyczne G3.1 [GRI 2011] oraz Wytyczne G4 [GRI 2013]. Ostatnio zostały opracowane Standardy GRI [GRI 2016], które można było fakultatywnie zastosować już przy sporządzaniu raportu za 2016 r. Wytyczne G4 przestały obowiązywać w połowie 2018 r.

Zgodnie z zaleceniami GRI raport może być przygotowany w dowolnej formie: jako strona internetowa, element raportu rocznego spółki czy oddzielna publikacja. Raport powinien zawierać treści ujęte w trzech następujących grupach: strategia i profil, podejście do zarządzania oraz wskaźniki wyników [Paszkievicz, Szadziwska 2011]. Najnowsze zalecenia GRI – Standardy GRI – obejmują trzy uniwersalne standardy: informacje podstawowe, wskaźniki profilowe, podejście do zarządzania oraz szczegółowe wskaźniki tematyczne podzielone na część ekonomiczną, środowiskową i społeczną.

Istotnym elementem raportu według wytycznych GRI są wskaźniki wyników: ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, pozwalające na wymierną ocenę działalności przedsiębiorstwa w zakresie CSR. W tabeli 1 przedstawiono wskaźniki środowiskowe zawarte w Wytycznych G2, G3, G3.1, G4 i Standardach. Można zaobserwować różnicę w liczbie wskaźników między Wytycznymi G2 a pozostałymi dokumentami. W Wytycznych G2 wskaźniki były podzielone na podstawowe (zawarte w tab. 1) i dodatkowe, dotyczące zagadnień uwzględnianych później w kolejnych wersjach wytycznych GRI. Liczba tych obydwu grup wskaźników wynosiła 35, czyli o jeden więcej niż w Wytycznych G4. W wytycznych GRI począwszy od wersji G3 nie ma podziału na wskaźniki podstawowe i dodatkowe. Pomimo odmiennych nazw wskaźników w różnych wersjach wytycznych GRI, sposób oceny poszczególnych aspektów wpływu działalności przedsiębiorstwa na środowisko jest taki sam lub bardzo podobny, co pozwala na porównywalność informacji o działalności środowiskowej przedsiębiorstwa na przestrzeni wielu lat.

Tabela 1. Wskaźniki środowiskowe według wytycznych i standardów GRI

Wytyczne i standardy GRI					
Lp.	G2*	G3	G3.1	G4	Standardy
1	2	3	4	5	6
MATERIAŁY					
I	Wykorzystane materiały (EN1 ^{a,b} , G4-EN1 ^c , 301-1 ^d)				
II	Wykorzystane materiały pochodzące z recyklingu (EN2 ^{a,b} , G4-EN2 ^c , 301-2 ^d)				
ENERGIA					
III	Bezpośrednie zużycie energii wg pierwotnych źródeł energii (EN3 ^{a,b})			Zużycie energii wewnątrz organizacji (G4-EN3 ^c , 302-1 ^d)	
IV	Pośrednie zużycie energii wg pierwotnych źródeł energii (EN4 ^{a,b})			Zużycie energii na zewnątrz organizacji (G4-EN4 ^c , 302-2 ^d)	
V	–	Zaoszczędzona energia dzięki konserwacji/remontom infrastruktury i poprawie efektywności energetycznej (EN5 ^b)		Intensywność zużycia energii (G4-EN5 ^c , 302-3 ^d)	

Tabela 1, cd.

1	2+4	5	6
VI	–	Inicjatywy mające na celu dostarczanie produktów i usług efektywnych energetycznie lub opartych na energii odnawialnej (EN6 ^b)	Zmniejszenie wymagań energetycznych produktów i usług (G4-EN7 ^c , 302-5 ^d)
VII	–	Inicjatywy mające na celu zmniejszenie pośredniego zużycia energii z uwzględnieniem osiągniętego stopnia redukcji (EN7 ^b)	Zmniejszenie zużycia energii (G4-EN6 ^c , 302-4 ^d)
WODA			
VIII	Całkowite zużycie wody (EN5 ^a)	Pobór wody wg źródła (EN8 ^b , G4-EN8 ^c , 303-1 ^d)	
IX	–	Zasoby wodne znacząco zubożone przez nadmierny pobór wody (EN9 ^b , G4-EN9 ^c , 303-2 ^d)	
X	–	Woda przetwarzana i ponownie wykorzystana (EN10 ^b , G4-EN10 ^c , 303-3 ^d)	
BIORÓŻNORODNOŚĆ			
XI	Lokalizacja i obszar gruntów własnych, dzierżawionych lub zarządzanie siedliskami z uwzględnieniem bioróżnorodności (EN6 ^a)	Lokalizacja i obszar gruntów własnych, dzierżawionych, zarządzanych lub sąsiadujących z obszarami chronionymi bądź obszarami o dużej wartości pod względem bioróżnorodności znajdującymi się poza obszarami chronionymi (EN11 ^b)	Zakłady własne, wynajmowane, zarządzane lub sąsiadujące z obszarami chronionymi bądź obszarami o dużej wartości pod względem bioróżnorodności znajdującymi się poza obszarami chronionymi (G4-EN11 ^c , 304-1 ^d)
XII	Znaczący wpływ działań, produktów i usług na bioróżnorodność (EN7 ^a , EN12 ^b , G4-EN12 ^c , 304-2 ^d)		
XIII	–	Siedliska chronione lub zrewitalizowane (EN13 ^b , G4-EN13 ^c , 304-3 ^d)	
XIV	–	Strategie, obecne działania i plany zarządzania wpływem na bioróżnorodność (EN14b)	–
XV	–	Liczba gatunków ujętych w tzw. czerwonej księdze oraz na krajowych listach gatunków chronionych z siedliskami występującymi na obszarach podlegających oddziaływaniu wg stopnia zagrożenia wyginięciem (EN15 ^b , G4-EN14 ^c , 304-4 ^d)	
EMISJE			
XVI	Emisje gazów cieplarnianych (EN8 ^a)	Bezpośrednie i pośrednie emisje gazów cieplarnianych wg wagi (EN16 ^b)	Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 1) (G4-EN15 ^c , 305-1 ^d) Pośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 2) (G4-EN16 ^c , 305-2 ^d)
XVII	–	Inne pośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 3) (EN17 ^b , G4-EN17, 305-3 ^d)	
XVIII	–	Redukcja emisji gazów cieplarnianych (EN18 ^b , G4-EN19 ^c , 305-5)	
XIX	–		Intensywność emisji gazów cieplarnianych (G4-EN18 ^c , 305-4 ^d)
XX	Zużycie i emisje substancji zubożających warstwę ozonową (EN9 ^a)	Emisje substancji zubożających warstwę ozonową (EN19 ^b , G4-EN20 ^c , 305-6 ^d)	
XXI	Emisje związków NOx, SOx i innych istotnych związków (EN10 ^a , EN20 ^b , G4-EN21 ^c , 305-7 ^d)		

1	2+4	5	6
ŚCIEKI I ODPADY			
XXII	Odpady wg rodzaju i metody postępowania z nimi (EN11 ^a , EN22 ^b , G4-EN23 ^c , 306-2 ^d)		
XXIII	Znaczący zrzut ścieków do wody wg rodzaju (EN12 ^a)	Ścieki wg jakości i docelowego miejsca przeznaczenia (EN21 ^b , G4-EN22 ^c , 306-1 ^d)	
XXIV	Istotne wycieki chemikaliów i paliw (EN13 ^a , EN23 ^b , G4-EN24 ^c , 306-3 ^d)		
XXV	–	Transport niebezpiecznych odpadów (EN24 ^b , G4-EN25 ^c , 306-4 ^d)	
XXVI	–	Akweny wodne, na które istotny wpływ ma zrzucana woda i wycieki (EN25 ^b , G4-EN26 ^c , 306-5 ^d)	
PRODUKTY I USŁUGI			
XXVII	Istotne oddziaływanie głównych produktów i usług na środowisko (EN14 ^a)	Inicjatywy służące zmniejszeniu wpływu produktów i usług na środowisko i zakres ograniczenia tego wpływu (EN26 ^b , G4-EN27 ^c)	–
XXVIII	Procent odzyskanych materiałów ze sprzedawanych produktów (EN15 ^a)	Procent odzyskanych materiałów ze sprzedanych produktów i ich opakowań wg kategorii materiału (EN27 ^b , G4-EN28 ^c)	Odzyskane materiały ze sprzedawanych produktów i ich opakowań (301-3 ^d , ujęte w standardzie „Materiały”)
ZGODNOŚĆ Z REGULACJAMI			
XXIX	Kary za nieprzestrzeganie regulacji dot. ochrony środowiska (EN16 ^a)	Wartość pieniężna kar oraz całkowita liczba sankcji pozafinansowych za nieprzestrzeganie prawa i regulacji dot. ochrony środowiska (EN28 ^a , G4-EN29 ^c)	Nieprzestrzeganie prawa i regulacji dot. ochrony środowiska (307-1 ^d)
TRANSPORT			
XXX	–	Istotny wpływ transportu produktów i innych dóbr potrzebnych do prowadzenia działalności przez organizację oraz transportu pracowników na środowisko (EN29 ^b , G4-EN30 ^c)	–
KWESTIE OGÓLNE			
XXXI	–	Wydatki na ochronę środowiska i inwestycje wg rodzaju (EN30 ^b , G4-EN31 ^c)	–
OCENA ŚRODOWISKOWA DOSTAWCY			
XXXII	–	Nowi dostawcy, którzy zostali dobrani pod kątem spełnienia kryteriów środowiskowych (G4-EN32 ^c , 308-1 ^d)	
XXXIII	–	Negatywny wpływ na środowisko w łańcuchu dostaw oraz podjęte działania (G4-EN33 ^c , 308-2 ^d)	

Tabela 1, cd.

1	2	3	4	5	6
MECHANIZMY SKARGOWE DOTYCZĄCE KWESTII ŚRODOWISKOWYCH					
XXXIV	–	–	–	Liczba skarg dotyczących wpływu na środowisko złożonych, rozpatrzonych i rozwiązanych w ramach formalnych mechanizmów skargowych (G4-EN34 ³)	–

* Tylko podstawowe wskaźniki; ^a symbol wskaźnika z Wytycznych G2; ^b symbol wskaźnika z Wytycznych G3 i G3.1; ^c symbol wskaźnika z Wytycznych G4; ^d symbol wskaźnika ze Standardów GRI.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [GRI 2002, 2006, 2011, 2013, 2016].

3. Metodyka badań

Przedmiotem badań były raporty CSR The Dow Chemical Company z lat 2006–2016, sporządzane według różnych wersji wytycznych GRI (tab. 2).

Tabela 2. Raporty The Dow Chemical Company za lata 2006–2016

Nazwa raportu	Wytyczne GRI
The Dow Chemical Company 2006 Global Reporting Initiative Report	G2
2007 Global Reporting Initiative Report	G3
2008 Global Reporting Initiative Report	
The Dow Sustainability Report. 2009 Global Reporting Initiative Report	
2010 Global Reporting Initiative Report. The Annual Sustainability Report	
2011 Annual Sustainability Report. Sustainability 2011	G3.1
2012 Annual Sustainability Report. Sustainability 2012	
2013 Annual Sustainability Report. Sustainability 2013	
2014 Annual Sustainability Report. Sustainability 2014	G4
2015 Sustainability Report	
Redefining the Role of Business in Society. 2016 Sustainability Report	Standardy

Źródło: [https://www.dow.com/en-us/science-and-sustainability/highlights-and-reporting].

W celu analizy zakresu raportowania środowiskowego dokonano porównania prezentowanych przez spółkę wskaźników środowiskowych w poszczególnych raportach z wykazem wskaźników zawartym w odpowiednich wytycznych GRI (por. tab. 1). Spółka w raporcie za 2006 r., sporządzanym według wytycznych G2, wyko-

rzystała tylko podstawowe wskaźniki środowiskowe. Jakość wskaźników oceniano przy założeniu, że najbardziej wartościowe dla odbiorców raportu są informacje ilościowe w ujęciu dynamicznym, tj. dotyczące roku bieżącego i przynajmniej jednego roku z lat poprzednich, a najmniej wartościowe – informacje wyłącznie opisowe. Zastosowano następującą skalę oceny jakości wskaźników:

- 0 – brak informacji o wskaźniku,
- 1 – informacje tylko opisowe,
- 2 – informacje ilościowe dla raportowanego roku,
- 3 – informacje ilościowe dla raportowanego roku i przynajmniej jednego roku z lat poprzednich.

4. Wyniki badań

Raporty sporządzane przez The Dow Chemical Company należą do raportów o najwyższym poziomie aplikacji wytycznych GRI (poziom A+, opcja rozszerzona raportu). Od 2007 r. raporty są weryfikowane przez zewnętrznego audytora. W tabelach 3–7 przedstawiono przyznane oceny wskaźnikom zawartym w raportach spółki, w poszczególnych aspektach ochrony środowiska. Spółka w raportach sporządzanych zgodnie z Wytycznymi G2, G3, G3.1 i G4 uwzględniła wszystkie wskaźniki środowiskowe zawarte w tych dokumentach, natomiast w raporcie za 2016 r., przygotowanym zgodnie ze Standardami GRI zrezygnowała z 11 możliwych do zastosowania wskaźników tematycznych (ujawnień) dotyczących kwestii środowiskowych. Raport za 2016 r. jest sporządzony w rozszerzonej wersji, co oznacza, że obejmuje wszystkie wskaźniki profilowe i te wskaźniki tematyczne (ekonomiczne, środowiskowe i społeczne), które spółka zidentyfikowała jako istotne. W przypadku wskaź-

Tabela 3. Ocena wskaźników dotyczących materiałów i energii

Lata	Wskaźniki						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
2006	1	1	3	3	–	–	–
2007	1	1	2	2	3	2	1
2008	1	2	2	2	3	2	1
2009	2	3	2	2	3	2	1
2010	2	3	2	2	3	2	1
2011	2	3	2	2	2	2	1
2012	2	3	2	2	2	2	1
2013	2	3	2	2	3	2	1
2014	2	3	2	2	3	2	1
2015	2	3	2	2	3	2	1
2016	0	0	2	2	2	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów The Dow Chemical Company.

ników środowiskowych jako istotne uznano wskaźniki ujęte w standardach: „Energia”, „Woda”, „Emisje” i „Ścieki i odpady”, a jako nieistotne – wskaźniki ujęte w standardach „Materiały”, „Bioróżnorodność”, „Zgodność z regulacjami” i „Ochrona środowiskowa dostawcy”, które zawarto we wcześniejszych raportach.

Tabela 4. Ocena wskaźników dotyczących wody i bioróżnorodności

Lata	Wskaźniki							
	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV
2006	3	–	–	1	1	–	–	–
2007	3	1	1	1	1	1	1	1
2008	3	1	1	2	1	1	2	1
2009	3	1	1	2	1	2	1	1
2010	3	1	1	1	1	2	1	1
2011	3	1	1	1	1	2	1	2
2012	3	1	1	1	1	2	1	2
2013	3	1	1	1	1	2	–	2
2014	3	1	1	1	1	2	–	2
2015	3	1	1	1	1	1	–	2
2016	3	2	2	0	0	0	–	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów The Dow Chemical Company.

Tabela 5. Ocena wskaźników dotyczących emisji

Lata	Wskaźniki							
	XVI ^a	XVIa ^b	XVIb ^c	XVII	XVIII	XIX	XX	XXI
2006	3	–	–	–	–	–	3	3
2007	3	–	–	2	2	–	3	3
2008	3	–	–	3	2	–	3	3
2009	3	–	–	3	2	–	3	3
2010	3	–	–	3	2	–	3	3
2011	3	–	–	3	2	–	3	3
2012	3	–	–	3	2	–	3	3
2013	–	3	3	3	2	3	3	3
2014	–	3	3	3	3	3	3	3
2015	–	3	3	3	3	3	3	3
2016	–	3	3	2	3	3	3	3

^a Wskaźnik EN8 (G2) lub EN16 (G3, G3.1); ^b wskaźnik G4-EN15 (G4) lub 305-1 (Standardy); ^c wskaźnik G4-EN16 (G4) lub 305-2 (Standardy).

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów The Dow Chemical Company.

Tabela 6. Ocena wskaźników dotyczących ścieków i odpadów oraz produktów i usług

Lata	Wskaźniki						
	XXII	XXIII	XXIV	XXV	XXVI	XXVII	XXVIII
2006	3	3	3	–	–	1	1
2007	3	3	3	1	1	1	1
2008	3	3	3	1	1	2	1
2009	3	3	3	1	1	2	1
2010	3	3	3	2	1	2	1
2011	3	3	3	2	1	2	1
2012	3	3	3	2	1	3	1
2013	3	3	3	2	1	3	1
2014	3	3	3	2	1	3	2
2015	3	3	3	2	1	2	2
2016	3	3	3	0	1	–	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów The Dow Chemical Company.

Tabela 7. Ocena pozostałych wskaźników środowiskowych

Lata	Wskaźniki					
	XXIX	XXX	XXXI	XXXII	XXXIII	XXXIV
2006	3	–	–	–	–	–
2007	2	3	2	–	–	–
2008	2	3	2	–	–	–
2009	2	3	2	–	–	–
2010	2	3	2	–	–	–
2011	3	3	2	–	–	–
2012	3	3	2	–	–	–
2013	3	3	2	1	1	3
2014	3	3	3	1	1	3
2015	3	3	2	2	1	3
2016	0	–	–	0	0	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów The Dow Chemical Company.

Na 317 wskaźników prezentowanych łącznie w raportach za lata 2006–2016, tylko 42,3% stanowiły wskaźniki zawierające informacje ilościowe pozwalające na rozliczenie przedsiębiorstwa z działań na rzecz ochrony środowiska i ocenę postępu w tym zakresie dzięki danym z roku bieżącego i poprzedniego roku (poprzednich lat). Wyłącznie opisowa charakterystyka dotyczyła 29,0% wskaźników, a w przypadku 28,7% wskaźników dane ilościowe obejmowały tylko raportowany rok. Pozytywnie wyróżniają się wskaźniki dotyczące emisji, zgodności z regulacjami i transportu, dla których w każdym przypadku podano informacje ilościowe, w tym głównie dane porównywalne z poprzednimi latami.

W raporcie za 2016 r. w niektórych wskaźnikach zrezygnowano z dotychczasowego sposobu prezentacji danych w ujęciu wieloletnim ograniczając okres analizy do trzech ostatnich lat (np. we wskaźnikach 306-1 „Ścieki według jakości i docelowego miejsca przeznaczenia” i 306-2 „Odpady według rodzaju i metody postępowania z nimi”).

W raportach za lata 2015 i 2016 sposób prezentacji wskaźników (nie tylko środowiskowych) jest, w ocenie autorki, mniej przejrzysty w porównaniu z poprzednimi raportami spółki, w których wskaźniki były przedstawiane w układzie: symbol z nazwą wskaźnika i poniżej cała jego charakterystyka. Natomiast w raportach za ostatnie dwa lata analizowanego okresu do poszczególnych fragmentów raportu są przypisane na ich końcu symbole odpowiedniego wskaźnika lub wskaźników. Charakterystyka danego wskaźnika jest przedstawiona często w oddzielnych fragmentach raportu, co utrudnia jego analizę.

Stosowaną praktyką przez analizowane przedsiębiorstwo w przypadku niektórych wskaźników jest powtarzanie w kolejnych raportach tych samych zdań w części opisowej charakterystyki, co sprawia wrażenie kopiowania „gotowca”. Ponadto można zaobserwować przypadki dostosowania sposobu prezentacji wskaźników do ukazania przedsiębiorstwa w korzystnym świetle. Przykładem jest wskaźnik „Zaoszczędzona energia dzięki konserwacji/remontom infrastruktury i poprawie efektywności energetycznej” (EN5), w charakterystyce którego w raportach za lata 2011 oraz 2012 zrezygnowano z podawania danych z roku poprzedniego ze względu na pogorszenie się efektywności energetycznej.

5. Zakończenie

Zakres ujawnianych informacji środowiskowych przez analizowane przedsiębiorstwo jest obszerny. Spółka informuje o wielu aspektach ochrony środowiska i wykorzystuje w raportach CSR wszystkie proponowane przez wytyczne GRI wskaźniki środowiskowe (z wyjątkiem ostatniego raportu przygotowanego zgodnie z najnowszymi standardami GRI). Jednak jakość ujawnianych informacji w raportach nie jest zawsze zadowalająca. Charakterystyka ponad połowy wskaźników środowiskowych ujęta jest w formie opisowej lub zawiera dane ilościowe tylko dla jednego roku przyczyniając się w ten sposób do małej użyteczności ujawnianych informacji, ponieważ nie pozwala ona na ocenę zmian oddziaływania przedsiębiorstwa na środowisko. Nie można stwierdzić, że wraz z kolejnymi, udoskonalanymi, wersjami wytycznych GRI jakość prezentowanych informacji środowiskowych przez analizowane przedsiębiorstwo zwiększyła się istotnie. Wydaje się, że przydatne byłoby zawarcie w wytycznych GRI zalecenia prezentacji wskaźników z danymi dotyczącymi np. ostatnich trzech lat, co ograniczyłoby ogólnikowe charakteryzowanie wpływu przedsiębiorstw na środowisko.

Literatura

- Adamczyk J., 2009, *Spoleczna odpowiedzialność przedsiębiorstw. Teoria i praktyka*, PWE, Warszawa.
- Czubała A., 2011, *Rola konsumentów w realizacji koncepcji społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw*, Konsumpcja i Rozwój, nr 1, s. 58–66.
- Dyląg R., Puchalska E., 2014, *Wytyczne GRI w praktyce raportowania społecznego w Polsce*, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 329, s. 82–97.
- GRI, 2000, *Sustainability Reporting Guidelines*, Global Reporting Initiative, Boston.
- GRI, 2002, *Sustainability Reporting Guidelines*, Global Reporting Initiative, Boston.
- GRI, 2006, *Sustainability Reporting Guidelines*, Global Reporting Initiative, Amsterdam.
- GRI, 2011, *Sustainability Reporting Guidelines*, Global Reporting Initiative, Amsterdam.
- GRI, 2013, *G4 Sustainability Reporting Guidelines*, Global Reporting Initiative, <https://www.globalreporting.org/information/g4/Pages/default.aspx> (8.01.2018).
- GRI, 2016, *Consolidated Set of GRI Sustainability Reporting Standards*, Global Reporting Initiative, <https://www.globalreporting.org/standards/gri-standards-download-center/consolidated-set-of-gri-standards/> (8.01.2018).
- <https://www.dow.com/en-us/science-and-sustainability/highlights-and-reporting> (24.01.2018).
- Lindgreen A., Swaen V., 2009, *Corporate social responsibility*, International Journal of Management Reviews, vol. 12, no. 1, s. 1–7.
- Paszkiwicz A., Szadziwska A., 2011, *Raportowanie rozwoju zrównoważonego przedsiębiorstw według wytycznych GRI*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, nr 668, Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia, nr 41, s. 627–643.
- Różańska E., 2015, *Integracja standardów raportowania społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw*, Studia Oeconomica Posnaniensia, vol. 3, no. 1, s. 167–177.
- Szczepankiewicz E.I., Mućko P., 2016, *CSR reporting practices of Polish energy and mining companies*, Sustainability, vol. 8, no. 2, s. 1–17.
- Sznajder M., 2013, *Korzyści z wdrożenia koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu (z uwzględnieniem koncepcji interesariuszy)*, Economics and Management, nr 2, s. 194–211.